

EELHINNANG RIISIPERE ALAJAAMA PROJEKTEERIMISTINGIMUSTE ANDMISELE

Vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 6 lg 2 peab otsustaja andma eelhinnangu tegevuse kohta, mis võib kaasa tuua olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lg 6 kui kavandatava tegevusega kaasneb eeldatavalt oluline keskkonnamõju, jätab otsustaja selle keskkonnamõju hindamise algatamata, kui eelhinnangust selgub, et kavandatava tegevuse keskkonnamõju on juba keskkonnamõju hindamise või keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus asjakohaselt hinnatud ja otsustajal on tegevusloa andmiseks piisavalt teavet. Keskkonnamõju hindamise eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on kehtestatud Keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“.

Harju maavanema 02.08.2016 korraldusega nr 1939-k on kehtestatud Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Harku-Lihula-Sindi 330/110 kV elektriliini trassi asukoha määramine" (edaspidi maakonnaplaneeringu teemaplaneering), mille käigus viidi läbi Harju, Lääne ja Pärnu maakonna planeeringut täpsustava teemaplaneeringu "Harku-LihulaSindi 330/110 kV elektriliini trassi asukoha määramine" keskkonnamõju strateegilise hindamine, millega on planeeritud Riisipere alajaama ehitamine. Maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu koostamise käigus viidi läbi Harju, Lääne ja Pärnu maakonna planeeringut täpsustava teemaplaneeringu "Harku-LihulaSindi 330/110 kV elektriliini trassi asukoha määramine" keskkonnamõju strateegilise hindamine (edaspidi KSH).

Kavandatav tegevus

AS Elering esitas 10.12.2019 projekteerimistingimuste taotlus nr 1911002/11130, millega taotleb projekteerimistingimusi Riisipere alajaama projekteerimiseks.

Alajaam on kavandatud Tammemäe kinnistu (KÜ 51802:002:0208, sihtotstarve 100% maatulundusmaa) osale, mille kohta on Elering AS-l võlaõiguslik leping ligikaudu 4225 m² maa omandamiseks.

Maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu järgi on Riisipere aleviku varustamiseks 110 kV pingega on planeeritava trassikoridori lähedusse kavandatud perspektiivne 110 kV Riisipere alajaam, millele on planeeringus näidatud kaks võimalikku asukohta alevikust lääne poole: Ääsmäe – Haapsalu - Rohuküla maantee äärde või Nissi asumist Riisipere mõisa suunduva nimeta kohaliku tee (nr 5180228) äärde. AS Elering taotleb projekteerimistingimusi alajaama asukoha valikule nr 2. Ehitusala jääb osaliselt järgnevate teemaplaneeringu piiridesse.

Kavandatav tegevus puudutab järgmisi strateegiadokumente:

Eesti säästva arengu riiklik strateegia "Säästev Eesti 21"

Üks strateegia eesmärke (eesmärk 4) on ökoloogilise tasakaalu säilitamine. Seda läbi loodusvarade kasutamine viisil ja mahul, mis kindlustab ökoloogilise tasakaalu, saastumise vähendamise ja loodusliku mitmekesisuse ning looduslike alade säilitamine. Arvestati, kui koostati KSH ehitamise ja käitamise leevendusmeetmeid.

Energiamaajanduse riiklik arengukava aastani 2020

Energiasektori missiooniks on tagada Eestis pidev, tõhus, keskkonda säästev ja põhjendatud hinnaga energiavarustus ning säästlik energiakasutus. Alajaama ehitamine on Harku-Lihula-Sindi 330/110 kV elektriliini välja ehitamise üks osa. Nimetatud elektriliini elluviimisel suureneb üleriiklik varustuskindlus, vähenevad ülekandekaod. Ülekandeliini rajamine on vajalik ka kaugemas tulevikus energiaturu arendamiseks teiste riikidega.

Eesti elektrimaajanduse arengukava aastani 2018

Eesti elektrisektori missiooniks on tagada Eesti elanikele pidev, säästlik ja põhjendatud hinnaga elektrivarustus.

Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030

Esimeseks eesmärgiks on loodusvarade säästlik kasutamine ja jäätmetekke vähendamine. Oluliseks peetakse siinkohal jäätmete sorteerimist ning taaskasutamist. Neid põhimõtteid jälgitakse ka kavandatava tegevuse puhul. Eesmärgiks kliimamuutuste leevendamise ja õhu kvaliteedi vallas on energia tootmine Eesti tarbimisvajaduse rahuldamiseks, arendada erinevatel energiaallikatel põhinevaid tootmistehnoloogiaid, mis võimaldavad toota elektrit ka ekspordiks. Samuti on oluline energiatarbimise kasvu aeglustamine ja stabiliseerimine, tagades samas inimeste vajaduste rahuldamise, ehk tarbimise kasvu olukorras primaarenergia mahu säilimise tagamine. Liini rajamine ei sea takistusi erinevate energiaallikate kasutamisele ning vähenevad ka võrgukaod.

Üleriigiline planeering "Eesti 2030+"

Varustuskindluse suurendamiseks nähakse ette 330 kV ringvõrgu rajamine (Tallinn-Narva-Tartu-Pärnu-Tallinn). Kavandatav liin on osa nimetatud eesmärgist moodustades ringvõrgu läänepoolse osa.

Lisaks on kavandatav tegevus seotud maakondade arengustrateegiad, maakondade planeeringud koos teemaplaneeringutega, kohalike omavalitsuste arengukavad ja üldplaneeringud

Ressursside kasutamisest

Alajaam on kavandatud Tammemäe kinnistule (KÜ 51802:002:0208, sihtotstarve 100% maatulundusmaa. Maa-ameti kaardirakenduse järgi ei asu kavandataval asukohal puid, mida tuleb maha võtta. Kasvupinnase eemaldamine hoonete ja rajatiste ehitamiseks. Ehitusprojekti käigus kirjeldatakse ehitustegevuse üksikasju.

Tegevuse energiakasutusest:

Ehitusmasinate kütus (bensiin, diisel).

Tegevusega kaasnevatest tegurid

Ehitustegevusega kaasnevad heited: ehitusmasinate heitgaasid õhku või võimalikud õli/kütuselekked pinnasesse. Samuti ehitusaegne kõrgendatud mürafoon ning vibratsioon, sügis- ja kevad talvisel ajal ka võimalik valgusreostus ehitustehnika poolt (töömaa valgustamine). Ehitise kasutamisega kaasnevad heited pinnasesse ja õhku on kaasaegsetest seadmetest tulenevalt vähesed. Täpsemad kaasnevad tegevused ja leevendavad meetmed määratakse ära põhiprojekti koostamise käigus ja pannakse ehitajale täitmiseks.

Tekkivatest jäätmetest ning nende käitlemisest:

Ehitusjäätmete käitlemine kirjeldatakse ehitusprojekti seletuskirjas.

Tegevusega kaasnevate avariiolekordade esinemise võimalikkusest, sealhulgas heite suurusest

Vandalismist, tööohutuse nõuete rikkumisest või mittekorras seadmetest tingitud tuleoht.

Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sh kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht kättesaadavate teaduslike andmete alusel teadaolevalt puudub.

Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

Olemasolev ja planeeritav maakasutus ning seal planeeritavast tegevusest

51802:002:0208, sihtotstarve 100% maatulundusmaa, millest asendiplaanil näidatud osa on võlaõigusliku lepinguga Elering AS kasuks määratud (vt. asendiplaani).

Harju, Lääne ja Pärnu maakonna planeeringut täpsustava teemaplaneeringu "Harku-LihulaSindi 330/110 kV elektriliini trassi asukoha määramine" keskkonnamõju strateegilise hindamine viidi läbi sellises detailsusastmes, mis ei eelda täiendava mõjuhindamise (keskkonnamõju hindamine) läbiviimist. KSH-s on kirjeldatud kogu õhuliini ja alajaamade ehitamise mõju keskkonnamelementidele ja Natura aladele. Kavandatava alajaama alale ei jää ühtegi kaitstavat ala, märgala, jõeäärsed alasid, jõesuudmeid, merekeskkonda ega ka Natura 2000 vörgustiku ala.

Kavandatavast alajaamast võib tekkida müra ja vibratsiooni, millega ehitusprojekti koostamisel tuleb arvestada. Elamualadele tuleb tagada nõuetekohased müra ja vibratsiooni normtasemed. Vastavalt KSH käigus läbiviidud müra mõõtmistele alajaama müra langeb loodusliku foonini 75 m kaugusel. Loodusliku puhkealale seatud öine müratase saavutatakse 35 m kaugusel alajaamast.

Hinnang keskkonnamõju olulisusele

Käesoleva eelhindangu aluseks on võetud Harju, Lääne ja Pärnu maakonna planeeringut täpsustava teemaplaneeringu "Harku-Lihula-Sindi 330/110 kV elektriliini trassi asukoha määramine" keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne, mis käsitleb terve õhuliini ja alajaamade keskkonnamõjusid.

Alajaam asub lähimast elamualast ligikaudu 180 m kaugusel. Kavandatav Riisipere alajaam mõjutab eelkõige ümbruskonda müra ja vibratsiooni kaudu. Kuid projekti koostamisel tuleb arvestada kõikide kehtivate nõuetega ning müratase ja vibratsioon peab jääma nõuetekohaseks. KSH käigus läbi viidud mürauringute järgi ei ulatu müra tase elamualani.

KSH-s on välja toodud leevendusmeetmed, millega tuleb nii liini kui ka alajaama ehitamisel ja kasutamisel täita. Leevendusmeetmed on välja toodud KSH-s peatükis 13 ja seiremeetmed peatükis 14 ning maakonnaplaneeringu teemaplaneeringus.

Mõjuala piirneb suures osas ehitusalaga, tekib visuaalne muudatus, mõjutatud on eelkõige piirinaabrid. Piiriülene mõju puudub. Natura 2000 võrgustiku alad ehitusalal ning lähipiirkonnas puuduvad. Seega kavandatava tegevuse mõju Natura 2000 alale puudub. Ehitusaegset tolmu ja müra on võimalik vähendada väga kuivade ilmastikutingimustega näiteks tolmavate materjalide (liiv, kruus) kastmisega.

Eelhindangu järeldus

Ehitusalal ega lähiumbruses ei paikne Natura 2000 võrgustiku alasid ega teisi maastikuliselt ja ökoloogiliselt väärtuslikke või tundlikke alasid, mida kavandatav tegevus võib oluliselt mõjutada. Alajaama ehitamine ei kahjusta kultuuripärandit, inimeste tervist, heaolu ega vara. Alajaama ehitamisel kui ka käitamisel tuleb rakendada leevendusmeetmeid ning projekteerimisel tuleb järgida kõiki kehtivaid nõudeid, mis tagavad, et negatiivne mõju lähedal elavatele elanikele ei ulatu.

Järgida tuleb KSH-s ja maakonnaplaneeringu teemaplaneeringus välja toodud leevendusmeetmeid.

Tuginedes eeltoodule ning asjaolule, et Maves koostatud „Harju, Lääne ja Pärnu maakonna planeeringut täpsustava teemaplaneeringu Harku-Lihula-Sindi 330/110 kV elektriliini trassi asukoha määramine“ keskkonnamõju strateegiline hindamine on koostatud asjakohaselt ning omab piisavalt teavet keskkonna mõjude kohta ning rakendatavate meetmete kohta, on TTJA seisukohale, et olulist keskkonnamõju ei ole ning täiendavat keskkonnamõju hindamist Riisipere alajaama projekteerimistingimuste väljastamiseks ei ole vaja läbi viia.